

ESAGEV
Ekonomik ve Sosyal Düşünce Araştırma Geliştirme Vakfı

HABER BÜLTENİ

SAYI: 6
MART

2016

>**Makroekonomik Gelişmeler:** -FED'in Faiz Kararı ve Faiz Artırım Patikası -Avrupa Merkez Bankası'nın Para Politikası ve İşaret Ettiği Yön -Merkez Bankasının Para Politikası Kurulu Toplantısı Çıktıları -Enflasyon Yeniden Çift Hanede -Moody's Türkiye'nin Kredi Notunu Düşürdü -G20 Finans Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları Toplantısı Çıktıları -IMF-Dünya Bankası Bahar Toplantıları -BES'ten Çıkışlar Dikkat Çekiyor -Kıdem Tazminatı Reformu Gelişmeleri -Otomotiv Sektöründen İyi Haber: Yüzde 12, 9 İhracat Artışı

>**Dış Politika Gelişmeleri:** -Avrupa'da Seçim Dönemi: Merkez Sağ Güçleniyor -Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Türkiye Kararını Açıkladı: Denetim Sonrası Diyalog -Cumhurbaşkanı'nın Rusya Ziyareti -Kore Cumhurbaşkanı'nın Azledilmesi -Ukrayna ve Rusya ile Vizelerin Kaldırılması -OPEC Arz Kesintisini Sürdürebilir mi? -Çin Ulusal Halk Kongresi Toplantıları Yapıldı -Brexit'te Son Düzlük

>**Sosyal Gelişmeler:** -Yazma Eserler Kurumu'nun Son Çalışmaları

>**Diğer Gelişmeler:** -Karapınar Güneş Enerjisi İhalesi Sonuçlandı -Petrol Ofisi El Değiştiriyor -Altay Tankı ile ilgili Gelişmeler

>ESAGEV'den Haberler

EKONOMİK VE SOSYAL DÜŞÜNCE ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME VAKFI (ESAGEV) HABER BÜLTENİ

Sayı VI-Mart (Ayda bir kez yayımlanır)

MAKROEKONOMİK GELİŞMELER

İÇİNDEKİLER

- Makroekonomik Gelişmeler
- Dış Politika Gelişmeleri
- Sosyal Gelişmeler
- Diğer Gelişmeler
- ESAGEV'den Haberler

FED'in Faiz Kararı ve Faiz Artırım Patikası

Piyasa beklentileri ile paralel şekilde ABD Merkez Bankası FED, Mart ayında 0,25 puan faiz artırdı. Böylece faiz bandı 0,75-1,00 seviyesine yükseldi. FED, bir süredir 2017 yılı içerisinde 3 defa faiz artıracığı sinyali veriyordu.

FED'in politika önceliği işsizlik oranını düşürmek, %2 seviyesinde bir enflasyon ve uzun vadeli makul bir faiz seviyesi olarak biliniyor. ABD'deki %4,7'lik işsizlik oranı %5'lik hedeften dahi iyi bir seviye. Ancak işsizliğin daha da düşmesi emek ücretleri başta olmak üzere fiyat seviyesini yükseltiyor; sonuç enflasyon. Trump'ın seçilmesi öncesi %1,69 olan Tüketici Fiyat Endeksi Şubat 2017'de %2,70'e yükseldi. **Bu kısa sürede yakalanan ralli, ilave faiz artışlarını adeta zorunlu hale getiriyor.**

Ancak buradaki temel çelişki Trump'ın politika hedefleri ile FED'in politika hedeflerinin büyük ölçüde birbirleri ile uyumsuz olması ki bu çok görülen bir durum değil. Trump'ın ekonomide %4 gibi iddialı bir büyüme ve dış ticaret açığının düşürülmesi hedefi var. Ancak bu hedeflerin ikisi de enflasyonu

yükseltecek hedefler. FED'in enflasyonu dizginlemek için ilave faiz artışları ise hem büyüme hedefini yatırımlar kanalıyla baltalıyor hem de güçlü bir Dolar ortaya çıkararak ithalatı destekliyor.

ESAGEV olarak, Trump yönetiminin, başta Almanya ve Japonya olmak üzere dış ticaret açığı verdiği ülkelerin "zayıf kur" politikalarının değiştirilmesi için ısrarcı olacağını düşünüyoruz. Trump yönetimine göre Çin, Meksika ve diğer Asya ülkeleri ile "hakkaniyetli" ticaret akışına ihtiyaç var; bu da başta antidamping politikasının bu ülkelere karşı sıkça kullanılması ihtimalini yükseltiyor. Çin çeliğine karşı önlemler ilk adım olabilir.

Dış denge açısından belli kararlar almak mümkün olsa da enflasyon yaratmayan bir büyümenin nasıl mümkün olacağı sorusunun cevabı bulunmadan FED'in faiz artışlarına devam etmemesi mümkün görünmüyor.

Avrupa Merkez Bankası'nın Para Politikası ve İşaret Ettiği Yön

Beklentilerle paralel şekilde, Avrupa Merkez Bankası faiz oranlarında ve varlık alım programında bir değişikliğe gitmediğini 9 Mart'ta açıkladı. Banka, Avrupa'nın ekonomik toparlanmasına destek amacıyla politika faizini %0'da, mevduat faizini eksi %0,40'da ve marjinal borç verme faizini ise %0,25 seviyesinde tutuyor. Buna ek olarak 2016 Aralık ayında duyurduğu gibi, Nisan ayından itibaren daha önce aylık 80 milyar Dolar olan varlık alımlarını 60 milyar Dolar seviyesine indirirse de böylece güçlü parasal genişlemeye devam edecek. 2017 Aralık'ta tamamlanması beklenen varlık alımlarının toplamda 2,3 trilyon Euro'ya ulaşması bekleniyor.

Avrupa'da krizin henüz aşılanamış olması (en azından Akdeniz Havzası için) Bankanın zayıf Euro politikasında devam etmesini desteklese de, Avrupa'daki enflasyonun artış ivmesi kazanması ve Trump yönetiminin zayıf Euro'dan rahatsızlığını güçlü şekilde ifade etmesi önümüzdeki dönemde Banka'nın parasal genişlemeyi durdurması ve faizleri artırması ihtimalini kuvvetlendiriyor.

ESAGEV olarak, ABD-AB'nin önümüzdeki dönemdeki temaslarında FED ve Avrupa Merkez Bankası politikalarının uyumu alanında yoğunlaşacağını düşünüyoruz.

Merkez Bankasının Para Politikası Kurulu Toplantısı Çıktıları

TCMB, 16 Mart 2017 günü gerçekleşen yılın ikinci Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında piyasa beklentisine paralel şekilde geç likidite penceresi borç verme faiz oranını 75 baz puan artırarak %11,75'e yükseltti. TCMB faiz koridorunun alt bandı olan borçlanma faiz oranını %7,25'te, bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını %8'de, marjinal fonlama oranını da %9,25'te sabit tuttu. Toplantının ardından TCMB'nin ağırlıklı ortalama fonlama oranı % 11,29 civarına yükseldi. TCMB ayrıca, ihtiyaç duyulması halinde ilave parasal sıkılaştırma da yapılabileceği sinyalini de verdi.

PPK toplantısının 1 gün öncesinde ABD Merkez Bankası Fed'in faiz artırımı hızının ılımlı olacağına yönelik ifadeleri ve TCMB'nin geç likidite penceresi faizini artırması sonrasında Türk lirası, dolar ve avro karşısında değer kazandı.

Enflasyon Yeniden Çift Hanede

**Tablo: Dünyada nemli Ekonomilerde
Son Verilere Göre TÜFE Oranı (12 Aylık)**

	%
ABD	2,70
Euro Bölgesi	2,00
Brezilya	5,35
Çin	2,50
Japonya	0,30
İngiltere	2,30
Güney Kore	1,90
Rusya	4,60
Polonya	2,20
Türkiye	10,13

Şubat enflasyonu hem TÜFE'de hem de ÜFE'de çift haneli rakamlara ulaşarak moralleri bozdu. TÜİK tarafından açıklanan verilere göre Şubat'ta son 12 aylık TÜFE %10,13 ve ÜFE %15,36 seviyesine yükseldi.

Ekonomistler, ÜFE'deki artışları bir öncü gösterge olarak değerlendirip, önümüzdeki dönemde tüketici fiyatlarında da enflasyonun artış trendinde olduğunu tahmin ediyor. Üretici fiyatlarındaki hızlı artışın arkasında özellikle "artan döviz kuru" ve "enerji fiyatları" yer alıyor. Geçen senenin ilk çeyreğinde 30 Dolar seviyelerinde olan petrolün varil fiyatlarının bu yıl 50-55 Dolar bandında seyretmesi önemli bir etken. Diğer taraftan,

2016'nın son çeyreğinde hızlanan TL'nin değer kaybının enflasyona geçiş etkisi kendini hissettiriyor. Tüketici fiyatlarında ise alkollü içecekler ve tütün ürünleri ve ulaştırma fiyatlarındaki artış enflasyonu yukarı çekiyor.

Enflasyonun hızlı artışı ve çift haneleri geçmesi, Merkez Bankası'nın en önemli hedefi olan fiyat istikrarını tartışmaya açıyor. Bu nedenle Merkez Bankası'nın ortalama fonlama maliyetini %10,9 seviyesine çekmesini, kurun enflasyona geçişini engellemek için bir hamle olarak yorumlayabiliriz. **Üretici fiyatlarındaki olumsuz gelişmenin tüketici fiyatlarına önümüzdeki aylarda yansıma ihtimalinin yüksekliği nedeniyle faiz seviyesinin önümüzdeki dönem de yüksek seyredeceğini ESAGEV olarak tahmin ediyoruz.**

Bir öncü gösterge olması nedeniyle Üretici Fiyatlarına biraz daha odaklandığımızda 2008 yılının Temmuz ayından bu yana (%18,41) en yüksek ÜFE'ye ulaştığımızı görüyoruz. Benzer şekilde 2008 yılının ikinci yarısında enflasyonla beraber ekonomideki yavaşlama da dikkat çekiyordu. Bugün de hem durgunluğun hem de yükselen enflasyonu, yani **stagflâsyonu** yaşıyoruz. Artan işsizlik (Aralık 2016 %12,7), düşen büyüme (2016 3. Çeyrek -%1,8), artan enflasyon, yükselen kur ve yükselen faizler 2017 yılının zor bir yıl olacağı izlenimi veriyor.

Moody's Türkiye'nin Kredi Notunu Düşürdü

Kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, 17 Mart 2017 günü yaptığı açıklamada Türkiye'nin kredi notunu korudu; ancak, kredi notu görünümünü durağandan negatife çektiğini duyurdu. Not görünümünün düşürülmesine gerekçe olarak, son değerlendirmenin yapıldığı Eylül ayından bu yana ekonomide görülen iç ve dış baskılar gösterildi. Ayrıca, kurumsal güçteki devam eden aşınma, büyüme görünümündeki zayıflama, bütçe ve dış finansmana yönelik artan baskılar ve gözlemlenen kredi şoku riskindeki artış vurgulandı.

G20 Finans Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları Toplantısı Çıktıları

Almanya G20 Dönem Başkanlığı kapsamındaki ilk G20 Finans Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları Toplantısı 17-18 Mart 2017 tarihlerinde Almanya'nın Baden şehrinde gerçekleşti. Ülkemizi temsilen Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek'in katılım sağladığı toplantı neticesinde 5 sayfalık bir bildirge yayınlandı.

ABD Başkanı Donald Trump'ın göreve başlamasının ardından gerçekleşen ilk G20 Finans Bakanları Toplantısı, Trump yönetiminin serbest ticaret ve iklim değişikliği konusundaki pozisyonları nedeniyle merakla beklenmekteydi. Toplantıda, ABD'nin itirazları neticesinde artan ticari korumacılığa yönelik G20'nin klasik pozisyonuna bildirmede atıf yapılmadı. Bu durum, ABD Başkanı Donald Trump'ın dış ticarete yeni tedbirler alacağına ilişkin endişeleri artırdı. Bildirmede ayrıca, yine ABD'nin muhalefeti sonucunda iklim değişikliği ile mücadele konusunun da yer almadığı görüldü. Benzer şekilde ABD yönetiminin,

G20'nin küresel mali kriz sonrasında büyük uğraşlarla kararlaştırdığı küresel finansal istikrarı güçlendiren denetleme ve düzenleme kurallarını gevşetmeyi düşünmesi bu alanda da iddialı adımların atılmasının önüne geçiyor.

G20'de bulunan ülkelerin ticarete katkısının güçlendirilmesi, rekabetçi devalüasyonun karşısında kararlılık gösterilmesi, küresel piyasalardaki para politikalarının kendi başına dengeli bir büyüme ortaya koymadığı, küresel bazda ekonomik iyileşmelerin sürdüğü ancak aşağı eğilimli risklerin devam ettiği gibi konulara yer verildi.

7- 8 Temmuz'da Hamburg'da gerçekleşecek G20 Liderler Zirvesine Donald Trump katılacağını teyit etmişti. Baden Toplantısı ardından Hamburg Zirvesinde de benzer yönde kararlar alınacağı görülüyor.

IMF-Dünya Bankası Bahar Toplantıları

Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası'nın geleneksel Bahar Toplantıları 21-23 Nisan 2017 tarihlerinde Washington'da gerçekleşecek. Söz konusu toplantılar, 17-18 Mart 2017'de Almanya'da gerçekleşen G20 Bakanlar Toplantısının ardından küresel ekonomik gidişata ilişkin değerlendirme yapılması ve atılacak adımların netleştirilmesi adına önem arz edecek. Trump yönetiminin görevi devralması sonrasında gerçekleşecek ilk IMF-DB toplantısında küresel ekonomik görünüm, ABD temsilcilerinin küresel ticaret konusunda alacağı tavır, küresel dengesizlikler, IMF ve DB yönetimi gibi konular gündemde olacak. Toplantılar öncesinde IMF küresel büyüme tahminlerini paylaşacak ve Küresel Ekonomik Görünüm, Mali Görünüm ve Küresel Finansal İstikrar Raporlarını yayınlayacak.

BES'ten Çıkışlar Dikkat Çekiyor

Yurt içi tasarruf oranlarının artırılmasını amaçlayan Bireysel Emeklilik Sistemine (BES) otomatik katılım süreci 1 Ocak 2017 tarihinden itibaren kademeli olarak başlatıldı. Sürecin tamamlanmasıyla yaklaşık 2,5 milyon kamu çalışanı ile 1,5 milyon özel sektör çalışanın sisteme dâhil olması bekleniyor.

Sisteme ilk aşamada bin ve üzeri çalışanı olan özel sektör katıldı. Memurlar ve 250-1000 çalışanı bulunan özel sektörün 1 Nisan'dan itibaren, 100-250 çalışanı olan özel sektör de 1 Temmuz 2017'den itibaren, mahalli idareler ve KİT'ler ise 1 Ocak 2018'den itibaren, 5-10 çalışanı olanlar 1 Ocak 2018'den, 10-50 çalışanı bulunanlar da 1 Temmuz 2018'den itibaren sisteme katılım sağlayacak.

Otomatik olarak sisteme zorunlu olarak katılanlara 2 aylık cayma süreci tanınmıştı. Sisteme ilk katılan 1 milyon 750 bin kişiden yaklaşık 950 bini sistemden çıkmayı tercih etti. 90 milyon liraya yakın birikim sağlandı. Ancak, Yüksek maaşlı kesimde cayma oranı % 72, asgari ücretle çalışanlarda ise % 45 olarak gerçekleşti. Otomatik BES'ten cayma oranı % 54'e ulaştı.

Kıdem Tazminatı Reformu Gelişmeleri

İşsizliğin rekor seviyelere yükseldiği bu günlerde milyonlarca işçi için önemli bir çalışmada da Kıdem Tazminatı Reformu hakkında. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Müezzinoğlu, bu yıl içinde Kıdem Tazminatı Reformu'nun gerçekleştirileceğini duyurdu. Bakan Müezzinoğlu, kıdem tazminatının adaletli, sürdürülebilir ve güvenilir olması gerektiğini ifade etti. Bunun için bir fon ve yapının oluşturulacağını ifade etti.

İşveren kesimi mevcut haliyle kıdem tazminatı uygulamasının işçi-işveren güvenini zedelediğini ifade ediyor. Ancak işçi kesimi de kalkınmakta olan bir ekonomide kendini güvende hissetmek için bu reformun bir geriye dönüş olmamasını istiyor.

Otomotiv Sektöründen İyi Haber: Yüzde 12, 9 İhracat Artışı

Küresel şoklar, komşu ülkelerdeki karmaşa, hatta Avrupa'daki durgunluk bile Türkiye'nin otomotiv sektörünü durduramadı. Küresel tedarik zincirinin en önemli endüstrilerinden olan otomotiv endüstrisinde Türkiye'nin 2017 atılımı dikkat çekiyor. Otomotiv Sanayicileri Derneği (OSD) verilerine göre, 2016 yılında ülkemiz toplam ihracatı 2015 yılına göre %1 oranında azalma göstermesine rağmen, otomotiv endüstrisi ihracatı %12,9 oranında artış göstererek 19,8 milyar \$ seviyesine ulaşmıştır (Otomobil, traktör, kamyon, kamyonet, motosiklet; otomotiv endüstrisi kapsamında değerlendirilmiştir). Bununla birlikte, otomotiv endüstrisinin omurgasını oluşturan otomobil ihracatı 2016 yılında 2015 yılına göre %21 oranında artarak 8,3 milyar \$ seviyesinde gerçekleşmiş olup, aynı yıl içerisinde 951 bin adetlik otomobil üretiminin 745 bin adedi ihraç edilmiştir. Ayrıca, 2016 yılı sektör ihracatının yaklaşık %70'i Avrupa Birliği üyesi ülkelere yapılmıştır.

Uluslararası seviyede üretim yapan firmalardan Toyota'nın yeni cross-over modeli C-HR ve Renault'un yeni nesil Megane modelini ülkemizde kurulu fabrikalarında üretme kararlarını yakın geçmişte almış olması, bu gibi firmaların başta yerli otomotiv üreticilerimize, yan sanayi sektörüne ve ülkemiz ekonomisine duyduğu güveni göstermektedir.

DIŞ POLİTİKA GELİŞMELERİ

Avrupa'da Seçim Dönemi: Merkez Sağ Güçleniyor

2017 yılı Avrupa'da pek çok ülkede parlamento seçimlerinin gerçekleşeceği bir yıl olacak. 2 Mart'ta İrlanda bölgesel seçimiyle başlayan seçimler 15 Mart'ta Hollanda'da gerçekleşen seçimlerle devam ediyor. Yıllardır yıkılan koalisyonlarla yönetilen ve 2002 yılından beri ilk kez bir hükümetin Başbakan Mark Rutte liderliğinde görev süresini tam olarak tamamlayarak seçime gidebildiği ilk seçim olan 15 Mart seçimlerinde Hollanda'da Halkın Özgürlük ve Demokrasi partisi birinci parti olurken Özgürlük Partisi 2'nci, Hıristiyan Demokratlar ise 3 üncü parti olarak çıktı. Yeni bir koalisyonu mecbur hale getiren yeni sandalye dağılımına bakılırsa en az 4 partinin yer alacağı bir hükümet oluşturulması öngörülüyor.

Almanya'da ise 24 Eylül 2017'de gerçekleşmesi planlanan federal seçimler öncesinde 12 Şubat 2017'de Başkanlık seçimleri tamamlandı ve Sosyal Demokrat Parti'nin adayı olan Frank Walter Steinmeier Başkanlık seçimlerini kazandı. Genel olarak Merkez Sağ etrafında oluşan koalisyonların ve grupların Avrupa'da seçimlerde galip gelmeye başladığı ve aşırı sağın da pek güç kaybetmediği 2017 seçimleri, Avrupa'da sağ eğilimlerin özellikle 2016'da yaşanan terör olayları ve yoğun göçten doğan tepkileri konsolide ederek güçlendiği izlenimini veriyor.

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Türkiye Kararını Açıkladı: Denetim Sonrası Diyalog

2004 yılındaki reform süreci sonrasında Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinin denetim listesinden çıkan Türkiye için toplanan Meclis'ten aklıselim bir karar çıktı ve Türkiye'deki kurumların insan hakları ve demokrasi açısından denetime alma teklifi üçte iki çoğunluk sağlanamadığı için reddedildi. Özellikle 15 Temmuz hain darbe girişimi sonrasında devlet kurumlarını terör unsurlarından temizleyebilmek ve devletin işleyişini sağlıklı bir zemine oturtmak için çıkarılan OHAL kararlarını eleştiren Parlamenter Meclis, Dışişleri kanalıyla yürütülen diplomasi neticesinde bu kararların insan hakları ve demokrasiyi zedelemeyen uygulandığı konusunda ikna oldu ve denetim kararından bu aşamada vazgeçti.

Cumhurbaşkanı'nın Rusya Ziyareti

Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan, 10 Mart'ta Türkiye-Rusya Üst Düzey Stratejik İşbirliği Konseyi (ÜDİK) toplantısına katılmak üzere Moskova'ya bir ziyaret gerçekleştirdi. Cumhurbaşkanı'nın ziyaretine pek çok bakanın yanı sıra geniş bir iş adamı heyeti de eşlik etti. Bu, Kasım 2015'te gerçekleşen uçak hadisesi sonrası Türkiye-Rusya arasında gerçekleşen ilk ÜDİK Toplantısı oldu. Türkiye-Rusya zirvesi diyebileceğimiz bu toplantılar iki ülke ilişkilerinin seyri açısından olumlu bir gelişme olmakla birlikte, halen önemli sorunlar varlığını sürdürüyor.

Örnek vermek gerekirse, Rusya'nın Cumhurbaşkanımızın ziyareti esnasında ithalat ambargosunu kaldırdığı karanfil, soğan, çiklet, tuz ve brokoli Rusya'nın hala yaptırımları devam ettirdiği listenin değer olarak yaklaşık sadece %2'si. Diğer bir ifade ile özellikle yaş meyve ve sebze Rus ambargosu fiilen devam ediyor. Diğer taraftan, Rusya'nın Türkiye'den talep ettiği "Türk Akımı" ve "Nükleer Santral" konularında Türkiye olumlu adımları atmışken; Türkiye'nin talepleri olan Rusya'nın müteahhitlik, turizm ve ağaç işleri sektörlerimize uyguladığı yasaklar ile Türk işçi çalıştırma sınırlamaları hala devam ediyor. Üstelik Türk TIR'larının kotaları hem düşürüldü hem de şoförlerimize vize verilmeyerek ihracatımıza engeller çıkarılmaya devam ediyor.

Ekonomi tarafında resim böyle iken jeopolitik sorunlara ilişkin görüş ayrılıkları da sürmektedir. Örneğin, Türkiye Ukrayna'nın toprak bütünlüğünün ihlalini tanınamaya, önümüzdeki dönemde de devam edecektir. Suriye sorunundaki işbirliği alanlarımız da iki ülke stratejik ilişkilerinin boyutuna göre yetersiz kalıyor. Suriye konusunda da iki ülkenin tam olarak anlaşması önünde büyük engeller var. Bu engellerin başında, iki ülkenin sahadaki Kürt güçlerine ve Rejim güçlerine ilişkin bakış farkı gelmektedir.

Özetle iki ülke arasındaki ilişkilerde iyileşme sürmekle birlikte, Rus tarafında gelişmeler oldukça yavaş, hatta beraber hareket edilmiyor görüntüsü verecek kadar da yetersiz görünmektedir. İki ülkenin stratejik ilişkilerinin, Suriye gibi yoğun çıkar örtüşmesi olmayan ve iki ülke ağırlığına göre düşük kalan sahalardan ziyade ekonomik düzlemde sağlamlaştırılması daha imkân dâhilinde görünmektedir. Bu bağlamda, Rusya tarafının ekonomik alanda daha anlamlı adımlar atması gerekmektedir.

Kore Cumhurbaşkanı'nın Azledilmesi

Asya'nın teknoloji üslerinden birisi olan Güney Kore, bir süredir siyasi çalkantılarla gündeme gelmekteydi. Ülkenin kadın cumhurbaşkanı Park Geun-hye, arkadaşı aracılığıyla bir vakıf üzerinden para toplamak ve bu para karşılığında bağlı sahiplerine siyasi menfaat temin etme suçundan yargılanmaktaydı. Aralık ayında ilgili yargılama kapsamında yetkileri Başbakan'a devredilen Geun-hye, mart ayının başında toplanan Anayasa Mahkemesi tarafından oy birliği ile görevinden azledildi. Bu gelişme Kore demokrasi tarihinde ilk kez karşılaşılan bir durum olup politik sonuçlarını kısa süre sonra gerçekleşecek olan seçimlerde görebileceğimiz bir siyasi karma yaratmıştır. Henüz sonuçları netleşmemiş olsa da bu olay, ülkedeki kült organizasyonlarla siyaset ilişkilerinin de sorgulanmasını beraberinde getirecek bir gelişme olduğunun da altını çizmek gerekiyor.

Ukrayna ve Rusya ile Vizelerin Kaldırılması

2016 yılını çok iyi geçirmeyen turizm sektörü için 2017 yılında umutları artıracak iki gelişme yaşandı. Bunlardan ilki şubat ayında Ukrayna ile yapılan vizesiz seyahat mutabakatı idi. Buna göre Ukrayna ve Türkiye vatandaşları karşılıklı olarak bu ülkelere sadece kimlikleri ile seyahat edebilecekler. Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu, sürecin yaza kadar tamamlanmasını öngördüklerini söyledi. Mart ayında da benzer bir gelişmenin Rusya ile de olabileceği haberi verildi. Bu kapsamda, Türkiye'nin Rus vatandaşlarına havaalanında kurulacak sistemlerle kolay geçiş imkânı sağlaması düşünülüyor. Yaşanan Uçak krizinden sonra ilişkilerin normalleşme sürecinde vizelerin kaldırılması iki ülke açısından da önemli bir eşik olacağı değerlendiriliyor. Turizm ve tarım ürünleri ihracatının önemli yara aldığı bu krizin bitmesi, bu sektörleri de yeniden canlandırarak gibi görünmektedir.

OPEC Arz Kesintisini Sürdürebilir mi?

Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) üyelerinin anlaşmaya varması, Rusya gibi örgüt üyesi olmayan ülkelerin de desteklemesi ile ortaya çıkan üretim seviyesi kesintisi anlaşması 1 Ocak 2017'den geçerli olarak başlamış ve petrol fiyatlarının artmasına neden olmuştu. Ancak, ABD kaynaklı üretim artışı OPEC'in üretim kesintisini anlamsız hale getirdi ve Brent tipi petrolün varil fiyatı Mart ayında Aralık ayından buyana ilk defa 50 doların altına gördü. ABD üretim artışına bazı OPEC üyeleri ile Rusya'nın henüz söz verdikleri üretim seviyelerine tam olarak gerilememiş olmaları da eklenince arz kesintisinin akabeti tartışılmaya başlandı.

Altı aylığına alınan kararın uzatılması halinde ABD üretimi ve pazar payı artmaya devam edecek. Arz kesintisinin sonlandırılması halinde ise üreticiler düşük petrol fiyatları riski ile karşı karşıya kalacak.

2018 yılında petrol şirketi Saudi Aramco'nun bir miktar hissesini satışa çıkarmayı planlayan Suudi Arabistan arz kesintisi ile ilgili önemli bir ikilem ile karşı karşıya. Düşük petrol fiyatları ülke gelirlerinde azalmaya neden olurken hisse satışından da beklenen faydanın elde edilememesine neden olabilir. Arz kesintisinin devamı ise piyasa pazar payının düşmesine neden olacağından orta vadede yine aynı sonucu verebilir.

Petrol üreticileri için en iyi senaryo ABD ve İran dâhil tüm üreticilerin tam desteğiyle bir arz kesintisine gidilmesi. Ancak bu senaryonun hayata geçirilebilmesi mevcut durumda pek mümkün değil. Altı aylık sürenin dolacağı tarih yaklaşırken OPEC için durum pek iç açıcı değil.

Çin Ulusal Halk Kongresi Toplantıları Yapıldı

Çin Ulusal Halk Kongresi 3-16 Mart tarihlerinde üç bine yakın delegenin katılımıyla Pekin'de toplandı. 2016 yılının değerlendirildiği ve 2017 hedeflerinin belirlendiği toplantıda Çin'in 2016 yılında %6,7 ile son 26 yılın en düşük büyüme oranını gerçekleştirdiği açıklandı. 2017 büyüme hedefi olarak ise en az %6,5 hedefi koyuldu. Ayrıca, Çin'in savunma harcamalarında 2016 yılına göre %7'lik bir artış yapılacağı duyuruldu.

Kapanışta soruları yanıtlayan Başbakan Li Keqiang'ın ABD ile ticaret savaşı istemedikleri, ancak olası bir ticaret savaşından en büyük zararı ABD firmalarının göreceği yönündeki açıklaması toplantı ile ilgili en fazla gündem oluşturan konulardan biri oldu.

Brexit'te Son Düzük

2016 yılı Haziran ayında gerçekleşen referandumda Britanya seçmeninin yüzde 51,9'u Avrupa Birliğinden (AB) ayrılma yönünde oy kullanmıştı. Geçen sürenin ardından Avam Kamarası ve Lordlar Kamarası Avrupa Birliğinden (AB) çıkış sürecini resmen başlatmasına izin veren tasarıyı onayladı. Böylelikle, Başbakan Theresa May'e gerekli yetkinin vermesinin ardından Kraliçe II. Elizabeth'in tasarıyı onaylamasıyla birlikte Brexit'in önünde hiçbir engel kalmamış durumda. Başbakan May, Brexit sürecinin 29 Mart 2017 günü başlatılacağını, 2 yıllık müzakere sürecinin yürütüleceğini açıklamıştı. İngiltere'nin Mart 2019'da AB'den tamamen ayrılması bekleniyor.

SOSYAL GELİŞMELER

Yazma Eserler Kurumu'nun Son Çalışmaları

Türkiye'de son yıllarda yaptığı kültürel çalışmalarla adını duyuran Yazma Eserler Kurumu, İslam ve Osmanlı tarihinin önemli klasik eserlerinden bazılarını modern Türkçeye çevirip tıpkıbasım halinde yayınlamaya başladı. Yurtdışında oldukça yaygın olan tıpkıbasım yayınlama çalışmalarında Yazma Eserler Kurumu Türkiye'de önemli mesafe kat ettirdi. Bu tıpkıbasım eserlerine örnek olarak, önemli mühendis El-Cezeri'nin *Kitabu'l-Hiyel*'i, Osmanlı dönemi tıp bilginlerinin anlatıldığı *Cerrahname*, Fatih ve Kanuni'nin *Divanları* sayılabilir. Bazı eserler ise yazıldığı orijinal metin üzerinden modern hatla yeniden yazılarak ve Türkçe-Arapça veya Türkçe- Farsça gibi karşılaştırmalı çeviriler olarak basılmaktadır.

Bu çalışmaların önemi ise araştırmacıların ve okuyucuların klasik eserler hakkında elle tutulur malumat elde etmesine imkân vermesidir. Daha önce Klasik ve Litera gibi yayınevlerinin sürdürdüğü bu çalışmaların şimdi dünyanın önemli nadir eser kütüphanelerini bünyesinde tutan Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı tarafından kurumsal olarak yapılması bu tür faaliyetlerin önemine dikkat çeken başka bir açıdır.

Bugün İslam ve Osmanlı'ya ait yüz binlerce eser yüksek teknoloji güvenlik sistemleriyle Yazma Eserler bünyesinde korunmaktadır. Birçok nadir eserin yüksek çözünürlüklü taranması ve bilgisayar ortamına aktarılması sayesinde araştırmacılar bu eserlere özellikle İstanbul Süleymaniye ve Konya Yusuf Ağa Kütüphaneleri dahil 18 kadar yazma eserler kütüphanelerinde rahatlıkla ulaşabilmektedir. Son zamanlarda Türk-İslam kültürünün hafızasını teşkil eden bu kütüphanelerin kullanım oranı artmasına rağmen birçok eser hala keşfedilmeyi beklemektedir.

DİĞER GELİŞMELER

Karapınar Güneş Enerjisi İhalesi Sonuçlandı

Türkiye'nin ilk Yenilenebilir Kaynak Alanı (YEKA) olarak belirlenen Konya Karapınar için çıkılan 1000 MW kapasiteli Güneş Enerjisi Santrali ihalesine dört konsorsiyum başvurdu:

- Limak Yatırım, China Machinery Engineering Corporation, Hareon
- Kibar Holding, Avva Power, Chint
- Çalık Enerji, SolarGiga
- Kalyon Enerji, Hanwha QCells

20 Mart tarihinde alım garantisi fiyattan açık eksiltme usulü yapılan ihaleyi kilovatsaat başına 6,99 dolar cent teklif veren Kalyon Enerji ile Güney Koreli Hanwha QCells'den oluşan konsorsiyum kazandı. İhale şartnamesine göre, ihaleyi alan konsorsiyum Türkiye'de yılda 500 MW güneş modülü üretmek ve on yıl süreyle ar-ge faaliyeti yürütmekle yükümlü olacak. Öte yandan, ikinci YEKA ihalesine rüzgâr sektöründe çıkılacağı beklentisi sektörü hareketlendirdi. General Electric, Borusan EnBW Enerji, Fina Enerji ve Özgül Holding rüzgâr alanında işbirliği yapmak için mutabakat zaptı imzaladı.

Petrol Ofisi El Değiştiriyor

1709 istasyonu ile Türkiye'deki en büyük petrol dağıtıcısı şirket olan Petrol Ofisi'nin sahibi değişiyor. Şirketin hisselerinin tamamını elinde bulunduran Avusturya merkezli OMV, Petrol Ofisi'ni 1 milyar 368 milyon Avro 'ya Hollanda merkezli Vitol Group'a satacağını açıkladı. Şirketin devir işlemlerinin yılın üçüncü çeyreğinde tamamlanması planlanıyor.

Altay Tankı ile ilgili Gelişmeler

Türkiye'nin milli tank projelerinden olan Altay tankı için motor arayışları sürüyor. Projeyi üslenen firma TŪMOSAN daha önce anlaşılan Avusturyalı firma AVL'nin motorları için Avusturya hükümetinin ihracat izni vermediğini ve bu sebeple yapılan anlaşmanın iptal edildiğini bildirdi. Bu gelişme üzerine yeni motor arayışları hız kazandı. Fransız, İsraili, Alman ve Ukraynalı firmaların da incelendiği bu süreçte Mart 2017 itibarıyla Ukrayna'nın öne çıktığı görülmektedir. 14 Mart tarihinde Ankara'ya ziyarette bulunan Ukrayna Başbakanı ile Başbakan Binali Yıldırım'ın bu konuyu ele aldıkları ve bir ön mutabakat metni imzaladıkları bildirildi. Altay tankının seri üretimi için süreç devam ediyor. İlk 250 sipariş için Alman MTU motorları kullanılacak. Türkiye sonraki üretimler ve tankın ihracatı için kısa sürede milli motorlara geçmeyi planlıyor.

ESAGEV'DEN HABERLER

- ESAGEV seminerleri, Ocak ayından itibaren her ayın 3. cuması Hamamönü Kabakçı Konağı'nda devam ediyor.
- Bu yılki seminerlerimizin dördüncüsü 21 Nisan 2017 tarihinde gerçekleştirilecektir.
- www.esagev.org adresinde faaliyet gösteren ESAGEV internet sitesi güncellenmiştir. İçeriğe ilişkin katkı ve görüşleriniz bizleri memnun edecektir.
- Bülten ve etkinliklerimizden haberdar olmak için web sitemizdeki abonelik formunu doldurabilir, iletisim@esagev.org adresine e-posta adresinizi iletebilir veya twitter hesabımız ([@esagev_org](https://twitter.com/esagev_org)) aracılığıyla bizimle iletişime geçebilirsiniz.

Not:

Bu çalışmada yer alan bilgiler; herkes tarafından erişilebilir ve kamuya açık kaynaklardan derlenmiştir. Burada yer alan bilgi ve görüşler Vakıf çalışanlarımızın kişisel görüşleridir, çalıştıkları kurumları bağlamaz Yapılan yorumlar ve tahminler, hiçbir şekilde yatırım tavsiyesi olarak değerlendirilemeyecektir. Söz konusu kaynaklardaki hata ve eksikliklerden ve bu bilgilerin kullanılmasından doğabilecek zararlardan dolayı, ESAGEV hiçbir sorumluluk kabul etmez. İşbu bülten içerisindeki bilgilere ait telif hakkı Vakfımıza ait olup, üçüncü kişilerce izinsiz kullanılamaz, çoğaltılamaz.

ESAGEV

Eskişehir Yolu, Ufuk Üniversitesi Caddesi, Arma Kule No: 11/34 Çankaya, ANKARA

Tel: +90 (312) 468 46 00

www.esagev.org

iletisim@esagev.org
